

Síť s jedním zdrojem a jedním stokem

Síť $\vec{G}$ s jedním zdrojem z a jedním stokem s , nechť x je tok v $\vec{G}$.

Zdroj z má intenzitu $a \geq 0 \Rightarrow$ stok má intenzitu $-a$.

Číslo a se nazývá *velikost toku* x a značí se $|x|$.

Definice 2.5. Tok x je maximální tok v $\vec{G}$, jestliže pro každý tok x' v $\vec{G}$ platí

$$|x'| \leq |x|.$$

Definice 2.6. Nechť $\vec{G}$ je síť s jedním zdrojem z a jedním stokem s , a nechť $(A, \bar{A})$ je řez síté $\vec{G}$.

Číslo $r(A, \bar{A})$ se nazývá *propustnost* řezu $(A, \bar{A})$.

Řekneme, že řez $(A, \bar{A})$ je *minimální řez* síté $\vec{G}$, jestliže pro každý řez $(A', \bar{A}')$ síté $\vec{G}$ platí

$$r(A, \bar{A}) \leq r(A', \bar{A}').$$

Jsou-li $u, v \in U(\vec{G})$ dva uzly $\vec{G}$, pak řekneme, že řez $(A, \bar{A})$ odděluje uzly u, v , jestliže $u \in A$ a $v \in \bar{A}$.

Tvrzení 2.2. Nechť $\vec{G}$ je síť s jedním zdrojem z a jedním stokem s , nechť $(A, \bar{A})$ je řez síté $\vec{G}$, oddělující z a s , a nechť x je tok v $\vec{G}$. Pak platí:

- (i) $|x| = x(A, \bar{A}) - x(\bar{A}, A)$,
- (ii) $|x| \leq r(A, \bar{A})$.

Definice 2.7. Nechť $u, w \in U(\vec{G})$. Polocesta z u do w je posloupnost $u = v_0, h_1, v_1, h_2, \dots, h_k, v_k = w$, kde v_i jsou navzájem různé uzly, h_i jsou hrany a pro každé $i = 1, \dots, k$ platí buď $h_i = v_{i-1}v_i$ (pak jde o souhlasnou hrani dané polocesty) nebo $h_i = v_iv_{i-1}$ (nesouhlasná hrana).

Nechť x je tok v síti $\vec{G}$. Rezerva polocesty P je nezáporné číslo

$$\Theta(P) = \min\{\Theta_s(P), \Theta_n(P)\},$$

kde

$$\Theta_s(P) = \min\{r_{ij} - x_{ij} \mid (i, j) \text{ je souhlasná hrana } P\}$$

a

$$\Theta_n(P) = \min\{x_{ij} \mid (i, j) \text{ je nesouhlasná hrana } P\}.$$

Polocesta P je rezervní, jestliže $\Theta(P) > 0$.

Speciálně, triviální polocestu (s jediným uzlem) považujeme také za rezervní.

Tvrzení 2.3. Nechť $\vec{G}$ je síť s jedním zdrojem z a jedním stokem s , a nechť x je tok v $\vec{G}$. Existuje-li v $\vec{G}$ rezervní polocesta ze z do s vzhledem k x , pak tok x není maximální.

Věta 2.2 (Ford, Fulkerson). Bud' $\vec{G}$ síť s jedním zdrojem z a jedním stokem s . Velikost maximálního toku v $\vec{G}$ je rovna propustnosti minimálního řezu, oddělujícího z a s .

Algoritmus 2.1 (Ford–Fulkersonův algoritmus)

1. Jako výchozí tok x zvolme nulový tok: $x_{ij} := 0$ pro každou hranu $(i, j) \in H(\vec{G})$.

2. Jestliže v grafu $\vec{G}$ existuje nějaká rezervní polocesta P ze z do s , upravme podél ní tok x :

$$x_{ij} := \begin{cases} x_{ij} + \Theta & \text{pokud } (i, j) \text{ je souhlasná hrana polocesty } P, \\ x_{ij} - \Theta & \text{pokud } (i, j) \text{ je nesouhlasná hrana polocesty } P, \\ x_{ij} & \text{pokud } (i, j) \text{ neleží na } P, \end{cases}$$

a pokračujme bodem (2).

3. V případě, že rezervní polocesta ze z do s neexistuje, je tok x maximální.

Tvrzení 2.4. *Jsou-li v síti $\vec{G}$ propustnosti všech hran celá čísla, pak Ford–Fulkersonův algoritmus skončí po konečném počtu kroků.*

Edmonds–Karpův algoritmus.

Myšlenka: zvolíme vždy nejkratší rezervní polocestu ze z do s .

Jedna z iterací kroku (2): máme nějaký tok x a hledáme nejkratší rezervní polocestu ze z do s .

(a) T je strom na jediném uzlu z ,

seznam uzlů L obsahuje jedinou položku z ,

zdroj je *označený*,

všechny ostatní uzly sítě $\vec{G}$ jsou *neoznačené*.

(b) Je-li $L \neq \emptyset$, pak nechť v je první uzel seznamu L .

– Je-li $v = s$, algoritmus končí. Jednoznačně určená polocesta spojující z a s ve stromu T je hledaná nejkratší polocesta. Upravíme podél této polocesty tok x jako ve Ford–Fulkersonově algoritmu.

– Jinak označíme všechny neoznačené sousedy w uzlu v , pro něž (v, w) je nenasycená hrana nebo (w, v) je nenulová hrana, ve stromu T je připojíme hranami k v , a přidáme je na konec seznamu L . Vyřadíme uzel v ze seznamu L a pokračujeme bodem (b).

(c) Je-li $L = \emptyset$, pak rezervní polocesta ze z do s neexistuje a tok x je maximální.